

Narva munitsipaalharidussüsteemi arengukava 2026

Sisukord

Sissejuhatus	3
Narva munitsipaalharidussüsteemi hetkeolukorra analüüs ja arengu eeldused.....	4
Narva munitsipaalharidussüsteemi tugevused ja kitsaskohad	11
Tugevused	11
Kitsaskohad	12
Visioon 2026, arengulised eesmärgid ja peamised strateegilised valikud nende saavutamiseks, pikemaajaline kontseptuaalne lahendus ja edasine arengumudel	12
Narva munitsipaalharidussüsteemi arengukava eesmärgid 2026	15
Meetmed ja ülesanded strateegiliste eesmärkide saavutamiseks.....	15
Strateegiline eesmärk 1. Õpivõimalused on valikurohked, innovatiivsed ja kättesaadavad. Õpe on õppijakeskne ja tulevikku vaatav.	15
Strateegiline eesmärk 2. Õpetajad ja haridusasutuste juhid on professionaalid, kes oskavad luua õppimiseks vajalikud tingimused. Kvalifitseeritud õpetajate järelkasv on tagatud.....	18
Strateegiline eesmärk 3. Õppekeskkond on turvaline ja arenguvajadustele vastav, koolide ja lasteaedade võrk on optimaalne ja efektiivne.	19
Arengukava tegevuskava elluviimiseks vajalik linnaelarveliste vahendite maht.....	21
Arengukava ülesannete täitmise edukuse määramise mõõdikud	21
Arengukava elluviimisega seotud riskid ja võimalused nende riskide maandamisel.....	24
Arengukava elluviimine	25

Sissejuhatus

„Narva munitsipaalharidussüsteemi arengukava 2026“ eesmärk on määratleda vastava valdkonna perspektiiv ning koostada lähiaastate täpsem tegevuskava, mis aitab luua eeldused linna kooli- ja lasteaiavõrgu tasakaalustatud arenguks hariduse kvaliteedi tugevdamise eesmärgil.

Käesolevale dokumendile on eelnenud “Narva munitsipaalharidussüsteemi arengukava 2015-2020”, mis kehtestati Narva Linnavolikogu 18.06.2015 määrusega nr 21 “Narva munitsipaalharidussüsteemi arengukava 2015-2020 kinnitamine” ning aasta hiljem muudeti Narva Linnavolikogu 24.03.2016 määrusega nr 8 “Narva Linnavolikogu 18.06.2015 määruse nr 21 „Narva munitsipaalharidussüsteemi arengukava 2015-2020 kinnitamine“ muutmine”. Narva munitsipaalharidussüsteemi arengukava 2015-2020 eesmärgiks oli linna haridussüsteemi hetkeseisu analüüsi tulemustest lähtuvalt visiooni 2020, arengukontseptsiooni, -strateegiate ja -suundade kindlaksmääramine, eesmärkide püstitamine ja aastateks 2015-2020 tegevuskava väljatöötamine.

„Narva munitsipaalharidussüsteemi arengukava 2026“ koostati ajavahemikul 2020. a juuli – 2020. a oktoober eelmise dokumendi aegumise põhjusel, aga ka võttes arvesse viimastel aastatel haridusvaldkonna seadusandluses toimunud muutusi ning pidades silmas järgmise kümne aasta väljakutseid, nt riigigümnaasiumide loomisega kaasnevad muutused koolivõrgus, praeguste gümnaasiumiastmega koolide ümberkorraldamine, eesti keele õpetamise kvaliteedi tagamine, lasteaedade õpikeskkonna parendamine, lasteaedade õppekohtade vastavus demograafilise prognoosi alusel kavandatud vajadustele jt. Käesoleva dokumendi koostamise aluseks on Narva Linnavolikogu 26.06.2020 otsus nr 25 „Narva munitsipaalharidussüsteemi arengukava 2026 koostamise algatamine ja lähteülesande kehtestamine“.

Arengukava sisaldab olukorra lähtekirjeldust ja selle analüüsi, visiooni aastaks 2026, strateegilisi eesmärke ja nende elluviimiseks vajalikke meetmeid, ülesandeid ja tegevuskava 2025. aastani, ülesannete täitmise edukuse määramise mõõdikuid ja riskianalüüsi koos riskide maandamiseks kavandatavate tegevustega. Arengukava põhiosa esitab 2030. aasta prognoosile toetuva kontseptuaalse lahenduse, munitsipaalharidussüsteemi visiooni ja strateegilisi eesmärke ning tegevuskava, mis hõlmab 5 eelseisvat eelarveaastat (aastani 2025). Kõik analüütilises ülevaates kasutatud andmed pärinevad ajavahemikul 2020. a juuli – 2020. a oktoober haridusstatistika andmete koondkeskkonnast Haridussilm, samuti on kasutatud 24.08.2020 Haridus- ja Teadusministeeriumilt saadud koondülevaate andmeid õpilaste õpitulemustest, heaolust ning õppekeskkonnast. Tegevuskava punktid on nummerdatud läbivalt.

„Narva munitsipaalharidussüsteemi arengukava 2026“ juhindub riiklikest õppekavadest (so koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava, põhikooli riiklik õppekava, gümnaasiumi riiklik õppekava), koolieelse lasteasutuse seadusest, põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest. Arengukava täpsustab Narva arengustrateegias ja Narva linna arengukavas seatud eesmärke. Arengukava väljatöötamisel lähtuti Narva arengu- ja eelarvestrateegiast, Narva linna arengukavast, kehtivatest õigusaktidest ning haridusvaldkonda reguleerivatest arengukavadest ja strateegiatest (eeskätt lõpusirgele jõudvast „Eesti elukestva õppe strateegiast 2020“ ja 2020. aastal valminud „Haridusvaldkonna arengukavast 2021–

2035”). Kontseptuaalse lahenduse peatüki koostamisel toetuti „Tark ja tegus Eesti 2035” ekspertrühmade tulevikuvisionidele ja ettepanekutele Eesti haridus- teadus- noorte- keelevaldkonna arendamiseks 2021-2025.

Dokumendi koostamise on korraldanud Narva Linnavalitsuse Kultuuriosakond. Eelnõu koostamise kallal on töötanud Narva Linnavalitsuse Kultuuriosakonna juhataja 30.06.2020 käskkirjaga nr 1.1-8/6088 moodustatud töörühm, kuhu kuulusid haridusvaldkonna ametnikud, Narva koolide ja lasteaedade esindajad, huvilised. Jooksvate arutelude korraldamiseks avati suhtlusrühm Facebookis, materjalid olid saadaval GoogleFormsi platvormil. Koostamise protsessi kaasati Narva Linnavalitsuse Kultuuriosakonna allasutuste töötajaid: 21.10.2020 saadeti arengukava eelnõu Narva koolidele ja lasteaedadele, et allasutused saaksid dokumendi eelnõuga tutvuda ning koos oma kolleegidega arutada. Koolidelt ja lasteaedadelt 30.10.2020-ks tulnud tagasisidet käsitles töörühm, vajadusel tehti täiendused ja parandused.

Arengukava avalikustamine toimus 7.11.2020 – 29.11.2020 vastavalt Narva Linnavolikogu 28.09.2006. a määrusega nr 42 kehtestatud Narva linna arengudokumentide menetlemise korrale, sh ka Narva linna veebilehel, millal kõigil linnaelanikel oli võimalik jagada oma arvamusi ja teha ettepanekuid. Kõik avaliku arutelu käigus laekunud arvamused, ettepanekud jms protokolliti ning käsitleti töörühma koosolekutel, vajadusel arengukava eelnõu täiendati ja täpsustati arvestades nii avaliku arutelu tulemusi kui töörühma liikmete seisukohti.

Narva munitsipaalharidussüsteemi hetkeolukorra analüüs ja arengu eeldused

2020/21. õa alguse seisuga tegutses Narvas 17 munitsipaalset lasteaeda ja 11 üldhariduskooli, millest 1 on riigikool (Vanalinna Riigikool, töötab keelekümblusmetoodika põhimõttel) ja 1 erakool (Õigeusu Gümnaasium). 9 munitsipaalüldhariduskoolist on 2 põhikooli (6. Kool, Paju kool) ja 7 gümnaasiumiastmega kooli, millest 1 on mittetatsionaarset õpet pakkuv Täiskasvanute kool.

10.09.2020. a seisuga õppis Narva kõigis üldhariduskoolides 6 148 õpilast, munitsipaalkoolides 5 511 õpilast. Viimastel aastatel on õpilaste arv üldhariduskoolides olnud stabiilne (vrd 2015/16. õa-l oli õpilaste arv kõigis üldhariduskoolides 6 100 ja munitsipaalkoolides 5 540).

Tabel 1. Õpilaste arv Narva koolides aastatel 2010–2020

Aasta	2010/11	2015/16	2020/2021
Õpilaste arv (kõigis üldharidus-/ munitsipaalkoolides)	6 091/5 620	6 100/5 540	6 148/5 511

Kõigile soovijatele on tagatud koht elukohajärgses koolis. kuid koolidel on üldjuhul võimalik vastu võtta kõik selles õppida soovivaid lapsi, sest Narva munitsipaalkoolides on piisavalt õppekohti, et

vanematel oleks võimalik kool vabalt valida. Eri koolides on õpilaste arvu dünaamika viimase kümne aasta jooksul oli siiski veidi muutuv.

Tabel 2. Õpilaste arvu dünaamika Narva koolides aastatel 2010–2020

Kool	Õpilaste arv 2010/2011	Õpilaste arv 2015/2016	Õpilaste arv 2020/2021
Kesklinna Gümnaasium	801	916	927
Eesti Gümnaasium	233	203	167
Kreenholmi Gümnaasium	717	715	672
6. Kool	522	383	232
Peetri Kool	246	171	-
Paju Kool	251	196	205
Pähklimäe Gümnaasium	833	961	1053
Soldino Gümnaasium	832	869	892
Keeltelütseum	921	972	917
Munitsipaalsetes päevakoolides	5356	5386	5065
Täiskasvanute kool	264	154	446
Munitsipaalsetes üldhariduskoolides	5620	5540	5511
Vanalinna Riigikool	394	464	534
Õigeusu Gümnaasium	77	96	103
Üldhariduskoolides kokku	6091	6100	6148

Õpilaste arvu dünaamika kooliastmete lõikes on ka viimastel aastatel olnud muutuv ning eriti suuri kõikumusi vähenemise suunas võib märgata esimeses kooliastmes.

Tabel 3. Õpilaste arvu dünaamika Narva koolides kooliastmete lõikes 2010–2020

Õppeaasta	2010/2011	2015/2016	2020/2021
Õpilasi I kooliastmes kõigis üldharidus-/ munitsipaalkoolides	1817/1667	1828/1654	1455/1261
Õpilasi II kooliastmes kõigis üldharidus-/ munitsipaalkoolides	1597/1452	1708/1549	1631/1453
Õpilasi III kooliastmes kõigis üldharidus-/ munitsipaalkoolides	1560/1437	1666/1528	1741/1573
Õpilasi IV kooliastmes kõigis üldharidus-/ munitsipaalkoolides	1117/1064	898/809	1321/1224

Narva koolid on populaarsed teistest kohalikest omavalitsustest pärit laste seas: kui Narvas registreeritud õppijaid on teiste kohalike omavalitsuste koolides ~2%-4%, siis teistes kohalikes omavalitsustes registreeritud õppijaid on Narva koolides kuni ~25%. Eri koolides on teistes kohalikes omavalitsustes registreeritud õppijate protsent erinev: kõige rohkem on teistest kohalikest omavalitsustest lapsi Paju koolis (10-19%) ja Eesti gümnaasiumis (18-25%), teistes koolides kõigub arv 3%-11% vahemikus.

Õppekeel on Narva haridusasutustes valdavalt vene keel, suurem osa Narva koolide õpilastest õpib eesti keelt teise keelena (2020. a 4 983 õpilast). Linnas tegutseb 1 eesti õppekeelelasteaed (Punamütsike) ja 1 eesti õppekeelekool (Eesti gümnaasium). Kõik vene õppekeele üldhariduskoolid õpetavad eesti keelt ja aineid eesti keeles vähemalt riiklikus õppekavas ettenähtud mahus. Neljas munitsipaalkoolis (Kesklinna gümnaasium, Soldino gümnaasium, Pähklime gümnaasium, Keeltelütseum) ja Vanalinna Riigikoolis toetavad eesti keele õpet keelekümbelklassid, alates 2020/21. õppeaastast liitus pilootprojektiga „Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeele klassis“ Kesklinna gümnaasium. Võõrkeelena õpivad Narva õpilased eeskätt inglise keelt, samuti ka saksa keelt ja prantsuse keelt, üksikutes klassides ka hispaania ja hiina keelt.

Kõik üldhariduskoolid lähtuvad õppetöö korraldamisel kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt õpib tugevavam õpilane elukohajärgse kooli tavaklassis. Efektivsemat tuge pakub Paju kool, kus on kujunenud laia teenuste spektriga tugisüsteem ning mille juures tegutseb ka õpilaskodu. Paju koolis on tugevavamate õpilaste protsent kõige suurem (2020. aastal 81%). Kõigis Narva koolides on saadaval tugispetsialistide teenused: Narva koolides töötab 11 sotsiaalpedagoogi, 11 logopeedi, 10 koolipsühholoogi ja 2 eripedagoogi. Koolid on tundnud suurt vajadust, et linnas oleks kõigile psühhiaatrilist abi vajavatele lastele kättesaadav kiire ja kvaliteetne lastepsühhiaatri vastuvõtt. Väljalangevus põhikoolis on minimaalne: 7.–9. klassides on Narvas 0,1% (võrdluseks Eestis on 0,3%). 2019/20. õa-l oli Narva Eesti Koolirahu pealinn. Munitsipaalkoolide 8. klasside õpilaste osakaal, kes on rahulolu uuringus kinnitanud, et ei ole viimase kahe nädala jooksul koolis korduvat kiusamist kogenud on olnud aastatel 2016/17. õa-l 56%-80% vahel (vrd Eestis 75,4%), 2017/18. õa-l 45,5%-76,3% vahel (vrd Eestis 69,8%), 2018/19. õa-l 35,7%-75,5% (vrd Eestis 66,3%).

Põhikooli lõpetamisel valib õpingud gümnaasiumiastmes ~60% õpilastest, ~37% jätkab õpinguid kutsehariduses. Narva gümnaasiumide lõpetajate riigieksamite tulemused on olnud kooliti aastate lõikes erineval tasemel. Eesti keele riigieksami keskmine on reeglina olnud nii alla riigi kui ka alla maakonna keskmise. Eesti keele kui teise keele riigieksamite keskmine on olnud aastast-aastasse üldpildis kõrgem, nt 2016/17. õa-l oli Narva keskmine 73,4% (vrd Ida-Virumaa keskmine oli samal aastal 56,1%, Eesti keskmine 60,2%), 2017/18. õa-l oli Narva keskmine 74,4% (vrd Ida-Virumaa keskmine oli samal aastal 56,2%, Eesti keskmine 63,4%), 2018/2019. õa-l oli Narva keskmine 71,3% (vrd Ida-Virumaa keskmine oli samal aastal 55,6%, Eesti keskmine 63,5). Kitsa ja laia matemaatika riigieksami Narva linna keskmine on olnud üldjuhul maakonna ja riigi keskmisest märksa kõrgem, nt 2018/2019. õa-l oli Narva koolides kitsa matemaatika keskmine 48% ja laia matemaatika 60,8% (vrd Ida-Virumaa keskmine 34,8% ja 53,9%, Eesti keskmine 36,4% ja 51,1%). Samas on

tähelepanuväärne, et nii eesti keele teise keelena kui matemaatika tulemused on kooliti väga erinevad: on koole väga madalate ja on koole ka väga kõrgete tulemustega. Võõrkeeke eksami tulemused kõikuvad ka nii kooliti kui ka aastate lõikes. Suurem osa gümnaasiumilõpetajatest jätkab haridusteed kõrgkoolides.

PISA 2018 testi sooritamisel on eri Narva koolid näidanud väga erinevaid tulemusi: nii väga kõrgeid kui ka päris madalaid, samuti on erineva tasemega tulemused olnud testitavates ainetes. Keskmiselt on Narva koolide tulemus PISA 2018 lugemises 486, 5, mis on madalam võrreldes Eesti (523) ja OECD (487) tulemustega, looduses (494,8) on madalam, kui Eestis (530), kuid kõrgem kui OECD (489) tulemus, matemaatikas (494,8) on madalam, kui Eestis (523), kuid kõrgem OECD (489) tulemusest.

Narva lasteaedades käis 10.01.2020. a seisuga 2 555 last ja seisuga 10.09.2020. a 2 424 last. Narvas osaleb alushariduses 95,5% 4-aastastest kuni kooliealistest lastest. Viimastel aastatel on laste üldarv lasteaedades olnud pidevalt ja jätkuvalt kahanev.

Tabel 4. Laste üldarv Narva lasteaedades aastatel 2010–2020

Aasta	10.01.2010	10.01.2016	10.01.2020/10.09.2020
Lasteaedade arv	23	20	17/ 17
Laste arv Narva lasteaedades kokku	3144	2778	2555/ 2424

Narva lasteaedade teeninduspiirkond on Narva linna haldusterritoorium. Üldjuhul on vanematel võimalik lasteaed valida vastavalt oma soovile. Laste arvu dünaamika on kahaneva trendi üldtaustal olnud eri lasteaedades siiski viimastel aastatel veidi erinev.

Tabel 5. Laste arvu dünaamika lasteaedades aastatel 2010–2020

Lasteaed	Laste arv 10.09.2010	Laste arv 10.09.2015	Laste arv 10.09.2020
Marjake	63	57	0
Ojake	68	0	0
Pääsuke	65	63	88
Tuluke	173	151	154
Karikakar	66	65	60
Muinasjutt	53	45	56
Potsataja	187	166	186
Kaseke	136	93	62
Kuuseke	62	69	0
Väikevend	65	37	0
Punamütsike	146	112	80

Päikene	156	175	187
Kakuke	166	152	0
Põngerjas	187	173	193
Kuldkalake	141	95	0
Tareke	186	162	150
Sipsik	181	177	204
Sädemeke	186	195	162
Pingviin	144	117	145
Kirsike	176	131	185
Vikerkaar	106	98	104
Cipollino	217	212	212
Käoke	223	154	196
Kokku	3153	2699	2424

Laste vanuse lõikes on näha nii sõime- kui aiarühmade arvu vähenemist.

Tabel 6. Laste arvu dünaamika vanuse lõikes aastatel 2010–2020

Aasta	Lapsi sõimes	Sõime-rühmi	Lapsi aia-rühmas	Aia-rühmi	Lapsi erirühmades	Eri-rühmi	Rühmi	Lapsi kokku
2020	629	46	1620	81	175	15	142	2424
2015	674	48	1923	101	102	13	162	2699
2010	832	58	2321	125	0	0	183	3153

Viimastel aastatel sündinud ja Narvas registreeritud laste arv on ka olnud kahanev (nt 2010. aastal ~ 465; 2019. aastal ~ 375) ega anna lootust, et lasteaedades käivate laste arv hakkab lähiaastatel kasvama – pigem on oodata vastupidist. 2020. a alguse seisuga andmetel võib prognoosida, et 2023. aastal käib Narva lasteaedades 2057 last, 2026. aastal 1875 last, 2030. aastal 1721 last.

Narva lasteaedade põhilised arengusuunad on hariduslike erivajadustega lastele vastavate õppetingimuste loomine ning eesti keele õppe ja keelekümluse toetamine. Eesti keelt õpetatakse kõikides lasteaedades alates neljandast eluaastast. Paljudes lasteaedades on avatud keelekümlusrühmad: 2020. a rakendati keelekümlust 99 aiarühmast 43 rühmas. Alates 2018. aastast rakendati 4 Narva lasteaia 10 rühmas pilootprogrammi „Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeele rühmas, programmiga liitunud rühmade arv on kasvamas. Samas on keeleõppe ühes kitsaskohaks olnud lasteaia ja kooli järjepidevus: koolidel on päris raske arvestada lasteaia keelekümlusrühmas saavutatud eesti keele oskuse kõrgema tasemega.

Tugevajavatele lastele on avatud erirühmad lasteaedades Pingviin, Muinasjutt, Põngerjas, Tareke, Käoke, Kirsike, Tuluke. Kõigis lasteaedades on saadaval logopeedi teenus, erirühmades on tagatud

lisaks ka eripedagoogi teenus, kuid probleemiks on jätkuvalt olnud psühholoogide puudumine. Nagu ka koolidele teeb paljudele lasteaedadele muret, et linnas ei ole kättesaadav lastepsühhiaatri teenus. Narva üldhariduskoolides töötab 539 õpetajat ametikohtade arvuga 462, lasteaedades töötab 309 õpetajat ametikohtade arvuga 301. See, et üldhariduskoolide õpetajate arv on tunduvalt suurem, kui ametikohtade arv, tähendab, et suur osa õpetajatest töötab koolides osakoormusega. Kvalifikatsiooninõuetele vastab 427 kooliõpetajat ja 277 lasteaiaõpetajat. Õpetajate vastavus riigikeele oskuse nõuetele põhikoolis on Narva koolides 61,5% (vrd Eesti koolides on 93,3%), lasteaedades on 48,2% (vrd Eestis on 91,0%).

Koolides töötab kõige rohkem õpetajaid vanuses 50-59 aastat (160) ja 40-49 aastat (163), ka lasteaedades on kõige rohkem õpetajaid vanuses 50-59 aastat (94) ja 40-49 aastat (83). Narva on alates 2018. aastast olnud Noored Kooli organisatsiooni aktiivne partner (sh ka Soldino gümnaasiumi baasil suviti toimuv Noored Kooli noorte õpetajate praktikalaager), mis annab lootust ka nooremate kvalifikatsiooni- ja keelenõuetele vastavate pedagoogide järelkasvule. Narva koolid ja lasteaiad on Narva kolledžis õppivate tulevaste pedagoogide populaarne praktikabaas.

Narvas tegutseb üldhariduse valdkonnas 13 ainekomisjoni: vene keele ja kirjanduse õpetajate ainekomisjon, võõrkeelte õpetajate ainekomisjon, ajalooõpetajate ainekomisjon, bioloogiaõpetajate ainekomisjon, loodusteaduste (sh keemia, füüsika, geograafia) õpetajate ainekomisjon, matemaatikaõpetajate ainekomisjon, rakenduslike ainete (sh tehnoloogia, käsitöö ja kodundus, kunst) õpetajate komisjon, algklasside õpetajate ainekomisjon, kehalise kasvatuse õpetajate ainekomisjon, eesti keele kui võõrkeele ja keelekümluse õpetajate ainekomisjon, majandus- ja karjääriõpetuse ainekomisjon, IT- ja meedia ainekomisjon, muusikaõpetajate ainekomisjon. Narva lasteaedade metoodilist tegevust toetab 6 ühingut (liikumisõpetajate, muusikaõpetajate, logopeedide, eesti keele kui teise keele, rühmaõpetajate, eesti keele õpetajate metoodilised ühingud). Komisjonide ja ühingute infot kajastab veebileht www.narvaharidus.edu.ee.

Linnas on välja kujunenud lasteaedade, üldharidus- ja huvikoolide õpetajate tunnustamise süsteem: igal aastal rahvusvahelisel õpetajate päeval toimub linna konkursi „Aasta õpetaja“ tseremoonia, kus tunnustatakse ja tänatakse eelmisel õppeaastal silmapaistvama edu saavutanud õpetajaid, tervitatakse noori pedagooge ja tänatakse pensionile minevaid õpetajaid. Linna koolid ja lasteaiad osalevad Eesti konkursil „Eestimaa õpib ja tänab“. Aasta tulemustel toimub tänuüritus koolide ainekomisjonide ja metoodiliste ühingute juhatajatele ja aktiivseimatele liikmetele. Aprillis, millal üle Eesti toimuvad LAK-õppe üritused, tunnustakse Narvas aktiivsemaid LAK-õppe õpetajaid „LAK-õppe tegija“ tiitliga. Peale õpetajatele mõeldud ürituste tunnustatakse ka parimaid tulemusi saavutanud õpilasi. Õppeaasta lõpus tänatakse ja tunnustatakse linna, maakonna ja Eesti aineolümpiaadidel ja –konkurssidel edu saavutanud õpilasi ja nende juhendajaid. Juunis toimub gümnaasiumi medaliga lõpetajate traditsiooniline tunnustustseremoonia, millal hõbe- või kuldmedaliga gümnaasiumi lõpetanud õpilased saavad linnapea kehtestatud rahalise preemia.

Kõigis Narva koolides on välja kujunenud õppetöö kindlad suunad ja kallakud, paljudes koolides on tagatud huviringid, õpetatakse õpilastele huvipakkuvaid valikaineid, kuid valikainete kättesaadavus

on koolisiseselt piiratud – formaalsetel põhjustel ei ole hetkeseisuga ühe kooli valikained kättesaadavad teisest koolist soovijaile. Kesklinna gümnaasium, Vanalinna Riigikool, Soldino gümnaasium ja Pähklimäe gümnaasium on aastast 2012 pakkunud Sisekaitseakadeemiaga hea koostöö raames gümnaasistidele sisekaitse-eelkutsõpet. Iga õppeaasta juunis korraldavad Narva koolid oma õpilaste jaoks suvekoolilaagrid. Kõikidel koolieelikutel on võimalik saada ettevalmistust külastades eelkoole. Andekatele gümnaasistidele korraldatakse traditsiooniliselt oktoobris uurimistööde konverentsi ning põhikooli õpilastele novembris loovtööde konverentsi.

Kuigi viimastel aastatel on päris palju tähelepanu osutatud koolide ja lasteaedade õppetingimuste parendamisele, vajavad siiski kõigi Narva haridusasutuste hooned ja maa-alad päris suuri investeeringuid. Renoveerimist vajavad nii koolide siseruumid, õppekabinetid kui ka maa-alad ja staadionid. On väga oluline ka lasteaedade hoonete ja maa-alade seisu tervisekaitse- ja tuleohutuse nõuetele vastavuse saavutamine. Parima ja tervikliku lahenduse leidmiseks on vajalik koolide ja lasteaedade hoonete tehnilise ekspertiisi korraldamine. Turvalisuse tagamiseks vajavad koolid professionaalsete turvatöötajate teenust.

Tähelepanu nõuab ka koolide ja lasteaedade IKT-park. Kooliti on IKT-seadmete kasutamine õppeprotsessis väga kõikuv. Lasteaedades takistab IKT-seadmete efektiivsemat kasutamist infotehnoloogi puudumine: Narva lasteaiad vajavad spetsialisti, kes hooldaks ja teenindaks lasteaedades kasutusel olevat IKT-parki ja selle tarkvara. Kuigi arvutite arv on viimastel aastatel tunduvalt kasvanud, ei vasta see siiski koolide tegelikele vajadustele. IKT-park vajab järjepidevat ja plaanipärast uuendamist. Koolid vajavad koosseisu haridustehnoloogi.

Käesoleva arengukava kehtivuse periood on suurte muutuste alguse aeg: 2023. aastal avatakse Narvas 2 riigigümnaasiumi, millest üks on eesti õppekeelega ning teises korraldatakse 60% õppetööst eesti keeles ja 40% vene keeles. 2023. aastaks lõpetatakse praeguse Kesklinna gümnaasiumi ja praeguse Eesti gümnaasiumi hoonete renoveerimised, mille tulemusena saavad nende koolide pered uued, kõigile tänapäeva nõuetele ja vajadustele vastavad ning turvalised õppekeskkonnad. Renoveerimise projektiga kaasneb Narva linna koolivõrgu ümberkorraldamise kohustus: Narva Linnavolikogu 20.09.2018 otsusega nr 54 vähendatakse viie aasta jooksul peale projekti "Narva Kesklinna Gümnaasiumi ümberkorraldamisel tekkiva põhikooli õppehoone ehitamine ja sisustamine" abikõlblikkuse perioodi lõppu Narva linna munitsipaalset haridustaristut vähemalt 7000 ruutmeetri võrra. Nimetatud pindalanumbri arvutamisel on lähtutud SA Innove ruumimudelitest ning Narva õpilaste arvu pikaajalisest prognoosist, mille kohaselt väheneb 2022. aastaks munitsipaalkoolides õpilaste arv umbes 1270 õpilase võrra ning pind ühe õppekoha kohta moodustab 5,6 m². Hetkeseisuga on Narva põhikooli pinnakasutusindeks (m² õpilase kohta) 9,37m², mis on siiski Eesti keskmisega võrreldes tunduvalt väiksem (vrd Eesti keskmine on 13,74m²), kuid perspektiivis kavandatud siiski oluliselt suurem.

Narva munitsipaalharidussüsteemi tugevused ja kitsaskohad

Võttes kokku Narva munitsipaalharidussüsteemi hetkeseisu analüüsi näeme järgmisi tugevusi ja kitsaskohti.

Tugevused

- Narva on positiivse siseneva õpirändega linn. Sisenev õpiränne koolides ületab väljarännet.
- On välja kujunenud tugev ja tõhus koolide ainekomisjonide (13) ja lasteaedade metoodiliste ühingute (6) süsteem. Komisjonide ja ühingute infot kajastab veebileht. Ühingud ja komisjonid tegutsevad vastavalt ühisele tegevuskavale.
- Kõigis Narva koolides on välja kujunenud õppetöö kindlad suunad ja kallakud. Õpilastel on võimalus arendada oma kallakuid ja andekust koolides tegutsevates huviringides. Koolid koostöös Kultuuriosakonna haridusteenistusega võimaldavad andekatele õpilastele kallakuid ja andekust arendavat süsteemi (individuaalne nõustamine, linna ja Eesti aineolümpiaadidest osavõtt, traditsioonilised üritused, Täppisteaduste kool jt). Traditsioonilisteks on muutunud gümnaasistide uurimistööde konverents ja põhikooli õpilaste loovtööde konverents. Iga õppeaasta juunis korraldavad Narva koolid oma õpilaste jaoks suvekoolilaagrid, koostöös Noored Kooliga toimub ülelinnaline linnalaager põhikooli õpilastele Soldino gümnaasiumis.
- On välja kujunenud pedagoogide tunnustussüsteem („Aasta õpetaja“, osavõtt Eesti konkursist „Eestimaa õpib ja tänab“, ainekomisjonide aastalõpu tänuüritus, „LAK-õppe tegija“ tänuüritus, olümpiaadid võitnud õpilaste ja nende juhendajate tänuüritus).
- Narva lasteaedades käivate laste protsent on stabiilselt kõrge ning Eesti keskmisest suurem.
- Kõikidel koolieelikutel on võimalik saada ettevalmistust külastades eelkoole.
- Vanematel on võimalik kool vabalt valida. Kõigile on tagatud koht elukohajärgses koolis, kuid koolidel on võimalik vastu võtta kõik selles õppida soovivaid lapsi.
- Gümnaasiumides jätkab keskmiselt ~60 % põhikooli lõpetanutest; suurem osa gümnaasiumilõpetajatest jätkab haridusteed kõrgkoolides.
- On kujunenud koostöö Noored Kooliga, kes on suviti korraldanud noorte pedagoogide praktikat linnalaagris Narva Soldino Gümnaasiumi baasil. Narva koolid ja lasteaiad on Narva kolledžis õppivate tulevaste pedagoogide populaarne praktikabaas.
- Väljalangevus põhikoolis on minimaalne.
- Soovijatel on võimalus õppida eesti keelt keelekümblusrühmades ja -klassides. Paljudes koolides õpetatakse aineid eesti keeles ka põhikooliastmes. Alates aastast 2010. a edendatakse linnas aktiivselt LAK-õppe metoodika põhimõtteid. Alates 2018. aastast osaletakse pilootprogrammis „Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeelela rühmas“ ning 2020. aastast „Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeelela klassis“.
- Hariduslike erivajadustega lastele on kujunenud tugisüsteem Paju koolis, mille juures tegutseb ka õpilaskodu. Kõigis Narva koolides on kättesaadavad tugispetsialistide teenused. Narva

lasteaedades on loodud õppevõimalused hariduslike erivajadustega lastele: erirühmad (sh sobitusrühmad) avatakse vastavalt vajadusele.

Kitsaskohad

- Laste arv on linnas kahanev. Lähiaastatel hakkab õpiaste arv vähenema ka koolides.
- Õpilaste tulemused PISAs, põhikooli eesti keele eksamil ja riigieksamitel on kooliti väga erinevad: on nii väga kõrgeid tulemusi kui ka väga madalaid. Üldpildis on nii PISA kui riigieksamite tulemused alla Eesti keskmise.
- Eesti keele oskus on nii põhikooli kui gümnaasiumi lõpetajatel väga erinev. Koolidel on raske algklassides arvestada lasteaias keelekümbelusrühma käinud laste eesti keele oskuse taset.
- Valikainete ring on koolisiselt piiratud: üldhariduskooli valikained on kättesaadavad vaid selle kooli õpilastele.
- Koolides ja lasteaedades on IKT-seadmete kasutamine õppeprotsessis väga kõikuv. Koolid vajavad koosseisu haridustehnoloogiat. Narva lasteaiad vajavad spetsialisti, kes hooldaks ja teenindaks lasteaedades kasutusel olevat IKT-parki ja selle tarkvara.
- Narva lasteaiad vajavad koosseisu psühholoogi. Linnas ei ole tagatud lastepsühhiaatri teenust, mille järel tunnevad suurt vajadust nii lasteaiad kui koolid.
- Suur protsent õpetajaid töötavad koolides osakoormusega.
- Põhikooli õpetajaid, kelle eesti keele oskuse tase vastab nõuetele, on 61,5%, mis on Eesti keskmisest (93,3%) oluliselt madalam.
- Õpetajaid vanuserühmas < 30 on kõige vähem.
- Kõigi Narva lasteaedade ja koolide hooned ja maa-alad vajavad investeeringuid. Renoveerimist vajavad nii siseruumid kui maa-alad, ka koolistaadionid.
- Hetkeseisuga on Narva põhikooli pinnakasutusindeks 9,37m² õpilase kohta, mis on siiski Eesti keskmisega võrreldes tunduvalt väiksem (Eesti keskmine on 13,74m²), kuid perspektiivis kavandatust (5,6m²) siiski oluliselt suurem.
- Koolides ei ole professionaalseid turvatöötajaid.

Visioon 2026, arengulised eesmärgid ja peamised strateegilised valikud nende saavutamiseks, pikemaajaline kontseptuaalne lahendus ja edasine arengumudel

Narva munitsipaalharidussüsteemi visioon 2026 on järgmine.

- Õppimine on õppijakeskne, valikurohke ja tulevikku vaatav.
- Õpetajad ja haridusasutuste juhid on professionaalid, kes oskavad luua õppimiseks vajalikud tingimused
- Narva koolide ja lasteaedade õppekeskkond on turvaline ja vastab õppijate arenguvajadustele, õppekohtade arv on kooskõlas laste ja õpilaste arvuga.

Vastavalt “Tark ja tegus Eesti 2035” visioonile seisab Eesti haridussüsteem järgmisel paarikümnel aastal küsimuse ees, kuidas tagada õpetajate juurdekasv ja valmistada noori ette heaks toimetulekuks kiiresti muutuvmas maailmas. Eespool nimetatud ülesanded on kahtlemata aktuaalsed ka Narva munitsipaalharidussüsteemile, kuid meie linna koolidel ja lasteaedadel tuleb need ülesanded ellu viia üha enam kahaneva laste arvu taustal: prognoosi kohaselt täidetakse 2026. aastaks kõigis Narva lasteaedades 1875 õppekohta. Aastaks 2030 on õppekohtade vajadus 1720 ringis.

Tabel 7. Lasteaedades käivate laste arvu prognoos 2030

Aasta	2020. aastal lasteaedades käivate laste arv	Prognoos 2023	Prognoos 2026	Prognoos 2030
Laste arv lasteaedades	2422	2057	1875	1721

Laste arvu languse problem, mis on puudutanud viimaseid aastaid eriti valusalt lasteaedu, on jõudmas nüüdseks ka koolidesse. Kindlasti suurt mõju avaldab kogu Narva munitsipaalharidussüsteemile Haridus- ja Teadusministeeriumi 2023. aastal avatavad gümnaasiumid. Arvestades laste kahanevat arvu ning Haridus- ja Teadusministeeriumi plaani luua 2023. aastaks Narva 2 riigigümnaasiumi, kuhu peab suunduma vähemalt 80% kõigist statsionaarses õppevormis õppivatest gümnaasistidest, vajab linn 2023. aastaks 3 955 põhikooli õppekohta. Riigigümnaasiumide avamise hetkeks peab linn kõik praegused gümnaasiumiastmega munitsipaalikoolid ümber korraldama põhikoolideks.

Tabel 8. Põhikooliastme õpilaste arvu prognoos 2030

Aasta	Prognoos 2023	Prognoos 2026	Prognoos 2030
Õpilaste arv munitsipaalikoolide põhikooliastmes	3955	3751	3395

10.09.2020 seisuga õppis kõigi Narva munitsipaalikoolide gümnaasiumiastmes statsionaarses vormis 786 gümnaasisti. Vastavalt Haridus- ja Teadusministeeriumiga 2020. a oktoobris sõlmitud kokkuleppele jääb linnale õigus vajadusel pidada ka peale riigigümnaasiumide avamist 2023. aastal munitsipaalgümnaasiumi, kus võib õppida kuni 20% statsionaarse õppe gümnaasistide üldarvust. Munitsipaalgümnaasium pakuks Narva põhikoolide lõpetajatele hea alternatiivi ja valikuvõimalust otsustada mitme gümnaasiumi vahel. Kindlasti soodustaks veel ühe õppevõimaluse olemasolu Narvas korraldatava gümnaasiumihariduse kõrgemat kvaliteeti. Munitsipaalgümnaasiumi pidamisel oleks riigigümnaasiumides ja munitsipaalgümnaasiumi õppekohtade arvu prognoos järgmine.

Tabel 9. Riigigümnaasiumides ja munitsipaalgümnaasiumis õpilaste arvu prognoos 2030

Aasta	Prognoos 2023	Prognoos 2026	Prognoos 2030
--------------	----------------------	----------------------	----------------------

Gümnasistide riigigümnaasiumis/ munitsipaalgümnaasiumis	arv	635/151	603/143	559/133
---	-----	---------	---------	---------

Üheks tähtsaks küsimuseks on Narva Täiskasvanute Kooli perspektiiv: kas peale riigigümnaasiumide avamist läheb mittestatsonaarne õpe kutsehariduse alla või linna õppijaile jääb võimalus jätkata haridusteed täiskasvanute munitsipaalkoolis? Narva Täiskasvanute Kooli õpilaste arv on olnud viimastel aastatel tugevalt kasvutrendis. Võib oletada, et riigigümnaasiumide avamine ning kutsehariduskeskuses mittestatsionaarse õppevormi võimaldamine mõjutab Narva Täiskasvanute Kooli õppijaskonna arvukust. Siiski võib prognoosida viimase kümne aasta numbritele tuginedes, et Narvas jätkuvalt soovib saada mittestatsionaarses õppevormis üldharidust Täiskasvanute koolis 2023. aastast vähemalt 150 õpilast aastas. Narva Täiskasvanute Koolist kujuneb elukestva õppe keskus, mis pakub täiskasvanutele õppijaile nii üldhariduse omandamise kui ka ümberõppe võimalusi, samuti arendavat mitteformaalset haridust, täiskasvanute huvidele vastavaid ringe, temaatilisi koole.

Laste ja õpilaste üldarvu languse ja riigigümnaasiumide loomisega kaasnevate muutuste (st praeguste gümnaasiumiastmega koolide ümberkorraldamine põhikoolideks) taustal on munitsipaalharidussüsteemi lähiaastate suurimateks väljakutseteks ka eesti keele õpetamise kvaliteedi tagamine, tugevajavatele lastele kõigi vajalike teenuste osutamine nii lasteaedades kui koolides, lasteaedade õppekeskkonna parendamine, lasteaedade võrgu ümberkorraldamine vastavalt õppekohtade tegelikele vajadustele.

Sisuline arengumudel 2026 keskendub seega õppekeskkonna parendamisele, õppimise kvaliteedi tõstmisele ja õpetajaskonna ressursi tugevdamisele. 2023. aastaks suunduvad kõik statsionaarses vormis õppivad gümnasistid uutesse riigigümnaasiumidesse, lõpetatakse 2 põhikooli renoveerimist. Praeguste plaanide kohaselt luuakse Kesklinna põhikooli 864 õppekohta ja Eesti gümnaasiumi 135 õppekohta. On vaja veel 2 956 õppekohta põhikoolides, mille õppekeskkond on turvaline, kõigile ohutuse ja tervisekaitsenõuetele vastav, samuti õppijaid arendav ning õpetajaid motiveeriv. On tähtis, et põhikoolide õppekeskkond arvestab õpilaste vanuselisi eripärasid (nt võimaldab koduklasside kasutust, annab rohkem mänguruumi algkooli lastele, rohkem liikumis- ja suhtlemisruumi 2. kooliastme õpilastele jms). Tuleb vastu võtta otsuseid koolihoonete üldpindala vähendamiseks kuni õppijate tegelikule arvule vastava tulemuseni. Jätkusuutlike otsuste tegemine peab toetuma olemasolevate koolihoonete põhjalikule tehnilisele ekspertiisile.

Lasteaedade võrk tuleb optimeerida: õppekohtade arv peab vastama tegelikule vajadusele. Viimasel ajal on arutatud, et Narva vajab vähemalt 2 uut lasteaiahoonet, mis vastaks kõigile ohutus- ja tervisekaitsenõuetele. Üks lasteaedadest, mis vajab õppekeskkonna parendamist eriti teravalt, on eesti õppekeelega lasteaed. See 6-rühmaline lasteaed võiks asuda eesti õppekeelega riigigümnaasiumi ja eesti õppekeelega põhikooliga vahetus läheduses moodustades tervikliku õppekompleksi. Olemasolevatest lasteaiahoonetest tuleb valida renoveerimisse investeerimiseks kõige sobivamad, milleks on vajalik hoonete tehniline ekspertiis ning lasteaedade asukohtade analüüs linna üldise arengu kontekstis.

Narva munitsipaalharidussüsteemi arengukava eesmärgid 2026

Lähtuvalt eespool esitatud visioonist 2026 püstitab Narva munitsipaalharidussüsteemi arengukava tegevuskava 2025 kolme strateegilist eesmärki, mis hõlmavad õpivõimalusi ja hariduse kvaliteeti, õpetajaskonda, õppekeskkonda. Munitsipaalharidussüsteemi strateegilised eesmärgid 2026 on järgmised.

- Strateegiline eesmärk 1. Õpivõimalused on valikurohked, innovatiivsed ja kättesaadavad. Õpe on õppijakeskne ja tulevikku vaatav.
- Strateegiline eesmärk 2. Õpetajad ja haridusasutuste juhid on professionaalid, kes oskavad luua õppimiseks vajalikud tingimused. Kvalifitseeritud õpetajate järelkasv on tagatud.
- Strateegiline eesmärk 3. Õppekeskkond on turvaline ja arenguvajadustele vastav, koolide ja lasteaedade võrk on optimaalne ja efektiivne.

Meetmed ja ülesanded strateegiliste eesmärkide saavutamiseks

Strateegiline eesmärk 1. Õpivõimalused on valikurohked, innovatiivsed ja kättesaadavad. Õpe on õppijakeskne ja tulevikku vaatav.

Ülesanded strateegilise eesmärgi 1 saavutamiseks on järgmised.

1.1 Rakendada kooskõlas Eesti haridusvaldkonna arengukavaga 2035 nüüdisaegse õpikäsituse põhimõtteid; pöörata lisaks aineteadmistele ja -oskustele senisest enam tähelepanu üldoskustele, sh ennastjuhtiva õppija ja kodaniku kujunemisele; tagada paindlikud õpivõimalused, et rakendada maksimaalselt iga õppija potentsiaali:

- arendada koostööd mitteformaal- ja informaalõppe arvestamiseks formaalõppes, et laiendada õppevalikute võimalusi (sh koostöö huviharidusasutuste vahel);
- tõhustada ettevõtlus- ja karjääriõpet;
- toetada ainekomisjonide ja metoodiliste ühenduste tegevust erinevaid arenguvajadusi arvestavate õpilas- ja aineürituste korraldamise eesmärgil, sh tagada andeka õppija toetamine (k.a õpilaste uurimistööde konverentsi korraldamine, põhikooli õpilaste loovtööde konverentsi korraldamine);
- arendada õpilasi motiveerivat tunnustussüsteemi (sh aineolümpiaadidel ja –konkurssidel edukalt esinenud õpilaste tunnustamine; parimate gümnaasiumilõpetajate tunnustamine jt);
- toetada arendavat koolivälist tegevust (nt munitsipaalkoolide suvekoolilaagrite tegevus, koostöös Noored Kooliga korraldatav linnalaager);

- populariseerida loodus- ja täppisteaduste ning tehnoloogia valdkonda arendades partnerlust kõrgkoolidega;
- toetada koole ja lasteaedu kiusamisvaba õppekeskkonna tagamisel;
- arendada koolide, politsei ja noorte parlamendi liikmete koostööd liiklusohutuse valdkonnas („Turvaline koolitee“ jms).

Tabel 10. Strateegilise eesmärgi 1.1 saavutamiseks vajalikud tegevused ja nende ajaline järgnevus

Tegevus	2021	2022	2023	2024	2025
1. Moodustada töörühm, kes töötab välja munitsipaalharidusasutuste vahel toimivat VÕTA-süsteemi soodustamiseks eri koolides valikainete õppimise võimalusi ja arvestamiseks üldhariduskoolis huvihariduses saadud teadmisi ja oskusi ning kes teeb ettepanekuid laiemale ja sisukama haridusala koostöö arendamiseks mitteformaalse hariduse esindajatega, potentsiaalsete tööandjatega, spordi- ja kultuuriasutustega	+	+	+	+	+
2. Toetada õpilasfirmade tegevust (sh õpilasfirmade laatu)	+	+	+	+	+
3. Tagada ettevõtlus- ja karjäärinõustamine tuge vajavatele õpilastele	+	+	+	+	+
4. Toetada ainemetoodilist tegevust (koolide ja lasteaedade aineühendusi ja –komisjone) keskendudes nüüdisaegse õpikäsituse põhimõtetele, õpilaste üldoskuste arendamisele	+	+	+	+	+
5. Korraldada gümnaasistide uurimistöde konverents ja põhikooli õpilaste loovtööde konverents	+	+	+	+	+
6. Toetada suvekoolilaagreid ja koostöös Noored Kooliga korraldatavat linnalaagrit	+	+	+	+	+
7. Arendada koostööd TÜ Teaduskooliga, Eesti kõrgkoolidega loodus- ja täppisteaduste ning tehnoloogia valdkonnas	+	+	+	+	+
8. Korraldada õppeaasta tulemustel õpilasürituste ja aineolümpiaadide ja –konkursside aktiivseimate ja edukate osalejate tunnustusüritus	+	+	+	+	+
9. Toetada koole ja lasteaedu kiusamisvaba programmidega liitumisel	+	+	+	+	+

10. Moodustada koolide ja lasteaedade õpetajaid ühendav ja tugispetsialistide koostööd, ühisprojektide ja –ürituste korraldamist, vanemate kaasamist toetav nn õpperahu ühendus, kelle eesmärgiks on aidata kaasa kiusamisvaba, füüsiliselt ja vaimselt turvalise õppekeskkonna kujundamisele, laste ja õpetajate hea vaimse tervise hoidmisele	+	+	+	+	+
11. Moodustada liiklusohutuse töörühm turvalise koolitee ja muude liiklusohutuse projektide koordineerimiseks	+	+	+	+	+

1.2 Arendada digioskusi, kasutada õppetöös digilahendusi tõstes teadlikkust infoühiskonna võimalustest ja ohtudest:

- toetada koole digiplaanide elluviimisel;
- arendada järjepidevalt ja süsteemselt IKT-seadmete kasutust.

Tabel 11. Strateegilise eesmärgi 1.2 saavutamiseks vajalikud tegevused ja nende ajaline järgnevus

Tegevus	2021	2022	2023	2024	2025
12. Uuendada süsteemselt ja pidevalt koolide ja lasteaedade IKT-seadmeid ja tarkvara	+	+	+	+	+
13. Viia koolide õpetajate koosseisu haridustehnoloogid		+	+	+	+
14. Tagada lasteaedadele IKT-haldusjuhi teenust		+	+	+	+
15. Võtta kasutusele lasteaedades e-infosüsteemi			+	+	+
16. Toetada aineühendusi ja -komisjone parimate digipraktikate levitamisel ja digilahenduste õppetöös rakendamisel ning digioskusi arendava laiema tugisüsteemi väljatöötamisel		+	+	+	

1.3 Tagada kvaliteetne eestikeelne ja eesti keele õpe nii üldhariduskoolis kui lasteaias; laiendada võõrkeelte õpetamist:

- arendada eesti keeles õpetatavate ainete kvaliteeti nii koolides kui lasteaedades;
- toetada LAK-õppe põhimõtete rakendamist õppetöös;
- laiendada keeleõppe võimalusi koolides ja lasteaedades (sh huvitegevuse kaasamisel).

Tabel 12. Strateegilise eesmärgi 1.3 saavutamiseks vajalikud tegevused ja nende ajaline järgnevus

Tegevus	2021	2022	2023	2024	2025
17. Avada vajaduspõhiselt uued keelekümbelklassid ja –rühmad	+	+	+	+	+
18. Korraldada LAK-õppe kuu kokkuvõttev üritus, tunnustada aktiivseid LAK-õpetajaid	+	+	+	+	+
19. Toetada koole ja lasteaedu täiendava eesti keele õpetaja pilootprojektis	+	+	+	+	+

1.4 Tõsta koolide ja lasteaedade võimekust tugevajadust varakult märgata, pakkuda kvaliteetseid terviklikke tugiteenuseid

Tabel 13. Strateegilise eesmärgi 1.4 saavutamiseks vajalikud tegevused ja nende ajaline järgnevus

Tegevus	2021	2022	2023	2024	2025
20. Toetada linna tugispetsialistide töörühma tegevust (eeskätt tugispetsialistidele vajaliku täiendusõppe korraldamise, õigeaegse informeerimise ja juhtumite parima lahendamise eesmärgil)		+	+	+	+
21. Viia lasteaedade koosseisu psühholoogid			+	+	+
22. Luua lasteaedadele võimalusi eripedagoogi vajaduspõhise teenuse saamiseks		+	+	+	+
23. Arendada Paju koolis kaasava hariduse suunda (sh toetada õpilaskodu tegevust)	+	+	+	+	+

Strateegiline eesmärk 2. Õpetajad ja haridusasutuste juhid on professionaalid, kes oskavad luua õppimiseks vajalikud tingimused. Kvalifitseeritud õpetajate järelkasv on tagatud.

2. Toetada õpetajate ja õppeasutuste juhtide professionaalset arengut, tagada õpetajatele, tugispetsialistidele, haridusasutuste juhtidele täiendusõpe aktuaalsetel teemadel (sh koostöös Narva kolledžiga, Soome Instituudiga jt);

- tõhustada õpetajate, tugispetsialistide koostööd õppeasutuse sees ja õppeasutuste vahel ja soodustada õppeasutuste juhtide koostööd parima tõenduspõhise praktika levitamiseks ja ressursside tõhusamaks kasutamiseks;
- toetada õpetajaid nõuetele vastava eesti keele oskuse taseme saavutamisel;
- arendada haridustöötajate tunnustussüsteemi

Tabel 14. Strateegilise eesmärgi 2.1 saavutamiseks vajalikud tegevused ja nende ajaline järgnevus

Tegevus	2021	2022	2023	2024	2025
24. Korraldada vajalikus mahus õpetajate ja haridusasutuste juhtide täiendusõpe	+	+	+	+	+
25. Korraldada juhtivõpetajate, tugispetsialistide ja haridusasutuste juhtide ühiseid koolitusi, seminare jms parima tõenduspõhise praktika levitamiseks	+	+	+	+	+
26. Korraldada “Aasta õpetaja” konkurss	+	+	+	+	+
27. Populariseerida haridusasutuste vahel Eesti konkurssi “Eestimaa õpib ja tänab”	+	+	+	+	+
28. Tunnustada õppeaasta tulemustel ainemetoodilise tegevuse arengule kaasa aidanud aktiivsemaid õpetajaid	+	+	+	+	+
29. Kaasajastada aineühenduste veebiressurssi (sh üle viia uuele platvormile, muuta disain jms)		+	+	+	+
30. Arendada koostööd Narva eesti keele maja ja INSAGA õpetajate eesti keele oskuse parendamise eesmärgil	+	+	+	+	+
31. Välja töötada munitsipaalkoolidel vajalike kvalifikatsiooninõuetele ja keele nõuetele vastavate uute õpetajate kaasamist toetavad tingimused		+	+		

Strateegiline eesmärk 3. Õppekeskkond on turvaline ja arenguvajadustele vastav, koolide ja lasteaedade võrk on optimaalne ja efektiivne.

3. Luua vaimsalt ja füüsiliselt turvaline õppekeskkond, mis toetab kõiki õppeprotsessis osalejaid (sh viia järjepideval renoveerimisel koolide ja lasteaedade õpperuumid ja maa-alad kooskõlla nüüdisaegse õpikäsituse ja õppija arenguvajadustega);
 - arvestades hoonete tehnilise ekspertiisi tulemusi ja õppekohtade prognoosi korraldada ressursitõhus koolide ja lasteaedade võrk, mille tulemusena on optimaalne ja linna tegelikele vajadustele vastav koolide ja lasteaedade õppekohtade arv);
 - arendada koolide ja lasteaedade taristut;
 - tagada koolide ja lasteaedade turvalisus;
 - luua munitsipaalgümnaasium, mis laiendab gümnaasiumiõppes valikuvõimalusi ning soodustab üldisemat kõrget hariduskvaliteti;
 - jätkata mittestatsionaarse õppevormi teenuse tagamist arendades Narva Täiskasvanute Kooli elukestva õppe keskuseks;
 - ehitada uued lasteaiahooned.

Tabel 15. Strateegilise eesmärgi 3 saavutamiseks vajalikud tegevused ja nende ajaline järgnevus

Tegevus	2021	2022	2023	2024	2025
32. Korraldada munitsipaalharidusasutuste hoonete tehniline ekspertiis munitsipaalharidussüsteemi edasise planeerimise eesmärgil	+				
33. Tagada koolidele professionaalne turvateenus		+	+	+	+
34. Ehitada koolidele ja lasteaedadele mugavad ja turvalised sissepääsuteed ning parklad	+	+	+	+	+
35. Ehitada koolidele turvalised ja õuesõppeks sobivad hoovid ja maa-alad		+	+	+	+
36. Luua munitsipaalgümnaasium			+		
37. Arendada Narva Täiskasvanute Kooli elukestva õppe keskuseks			+		
38. Ehitada uued lasteaiahooned			+	+	+
39. Luua Kesklinna gümnaasiumile ja Eesti gümnaasiumile renoveerimistööde ajaks kooliperede vajadustele vastavad õppekeskkonnad	+	+	+		

Arengukava tegevuskava elluviimiseks vajalik linnaeelarveliste vahendite maht

Tabel 16. Munitsipaalharidussüsteemi arengukava 2026 tegevuskava 2025 elluviimiseks vajalik linnaeelarveliste vahendite maht

Tegevus	2021	2022	2023	2024	2025
Õpetajate ja haridusala töötajate täiendõpe	10000	10000	10000	10000	10000
Munitsipaalharidusasutuste hoonete tehnilise ekspertiisi korraldamine munitsipaalharidussüsteemi edasise planeerimise eesmärgil	100 000				
Uue koolieelse lasteasutuse hoone ehitamine (ühe asutuse ehitamine võimaliku üldmaksumusega 6 mln)			4 000 000	4 350 000	4 000 000
Koolidele turvateenuse tagamine		150 000	150000	150000	150000
Koolieelsete lasteasutuste IKT-pargi arendamine	10 300	12000	12000	12000	12000
Tugiteenuste arendamine koolides ja lasteaedades	206200	200000	200000	200000	200000
Õpilaskodu toetamine	28000	30000	30000	30000	30000
Lasteaedades keelekümbelusrühmade avamine	46500 kuni 68910	50 000 kuni 70000	50000 kuni 70000	50000 kuni 70000	50000 kuni 70000
Kesklinna gümnaasiumile ja Eesti gümnaasiumile renoveerimistööde ajaks õppetingimuste loomine	kuni 200 000 (26.juuli 9 ruumide remonttööd ja koolibuss)	Kuni 50 000 Eesti gümnaasiumile			
Professionaalse turvateenuse tagamine koolidele	150 000	150000	150000	150000	150000

Arengukava ülesannete täitmise edukuse määramise mõõdikud

Tabel 17. Näitajad, mis aitavad mõõta strateegiline eesmärgi 1 saavutamise edukust.

Näitaja	2020	2025
---------	------	------

Riigieksamitulemused	Kooliti väga kõikuvad. Riigieksamite keskmine on üldjuhul alla Eesti keskmise. Põhikooli eesti keele eksami ja eesti keele riigieksami tulemused on kooliti väga erinevad	Põhikooli riigieksamitulemused on kooliti stabiilsemad ning on vähemalt Eesti keskmisega võrdsed
Alushariduses osalemine	95,5% 4-aastastest kuni kooliealistest lastest	95,5% või kõrgem
Õppetöö katkestamise määr III kooliastmes (7-9 kl), %	Väljalangevus põhikooli 7.-9. klassides on 0,1%	Jääb samale tasemele või on 0-lähedane
Edasiõppijate osakaal põhikooli lõpetajate üldarvust, %	Põhikooli lõpetamisel valib õpingud gümnaasiumiastmes ~60% õpilastest, ~37% jätkab õpinguid kutsehariduses	55-60% jätkab õpinguid gümnaasiumis, 35-40% jätkab õpinguid kutsehariduses
Teenused tugevajavatele lastele ja õpilased lasteaedades ja koolides	Kõigis Narva koolides on saadaval tugispetsialistide teenused. Eirühmade arv on lasteaedades vajaduspõhine. Kõigis lasteaedades on saadaval logopeedi teenus, erirühmades on tagatud eripedagoogi teenus, kuid probleemiks on jätkuvalt olnud psühholoogide puudumine. Samuti teeb paljudele lasteaedadele ja koolidele muret, et linnas ei ole kättesaadav lastepsühhiaatri teenust	Eirühmade arv lasteaedades vastab tegelikele vajadustele, kõigis lasteaedades on saadaval nii logopeedi kui psühholoogi teenus. Kõigis Narva koolides on saadaval kõigi tugispetsialistide teenused. Linnas on kättesaadav lastepsühhiaatri teenus
Kiusamise puudumine	Munitsipaalkoolide 8. klasside õpilaste osakaal, kes on rahulolu uuringus kinnitanud, et ei ole viimase kahe nädala jooksul koolis korduvat kiusamist kogenud on olnud aastatel 2016/17.õa-l 56%-80% vahel (Eestis 75,4%), 2017/18. õa-l 45,5%-76,3% vahel (Eestis 69,8%), 2018/19.õa-l 35,7%-75,5% (Eestis 66,3%)	8. klasside õpilaste osakaal, kes rahulolu uuringus kinnitavad, et ei ole viimase kahe nädala jooksul koolis korduvat kiusamist kogenud on vähemalt 90%
Eesti keele teise keelena õppe võimalused koolides	Kõik vene õppekeelega üldhariduskoolid õpetavad eesti keelt ja aineid eesti keeles vähemalt riiklikus õppekavas ettenähtud mahus. Neljas munitsipaalkoolis	Kõik põhikooliastme klassid rakendavad lisaks kohustuslikule miinimum-mahule keelekümblusmetoodikat ja/või „Professionaalne eestikeelne

	toetavad eesti keele õpet keelekümbelklassid, alates 2020/21. õa-st liitus pilootprojektiga „Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeele klassis“ Kesklinna gümnaasium	õpetaja vene õppekeele klassis“ projekti põhimõtteid.
Eesti keele teise keelena õppe võimalused lasteaedades	2020. a rakendati keelekümbelust 99 aiarühmast 43 rühmas. Alates 2018. aastast rakendati 4 Narva lasteaia 10 rühmas pilootprogrammi „Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeele rühmas,“	Kõik lasteaiaid rakendavad lisaks kohustuslikule miinimum-mahule alates neljandast eluaastast keelekümbelusemetoodikat ja/või „Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeele rühmas“ projekti põhimõtteid.
Võõrkeelne õpe koolides	Võõrkeelena õpivad Narva õpilased eeskätt inglise keelt, samuti ka saksa keelt ja prantsuse keelt, üksikutes klassides ka hispaania ja hiina keelt	Lisaks inglise keelele on soovi korral võimalik õppida ka teisi võõrkeeli (sh teistes koolides valikainena)
Digioskuste arendamise võimalused	Koolid tunnevad suurt vajadust haridustehnoloogilise toe järele, lasteaedadel on vaja IKT-pargi nii seadmete kui tarkvara järjepidevat haldamist ja uuendamist	Igale koolile on tagatud haridustehnoloogi tugi. Lasteaedadele on tagatud IKT-haldusjuhi teenus.
Koolide ja lasteaedade aktiivsus ainemetoodilises tegevuses	Narvas tegutseb üldhariduse valdkonnas 13 ainekomisjoni: Narva lasteaedade metoodilist tegevust toetab 6 metoodilist ühingu	Jääb samale tasemele

Tabel 18. Näitajad, mis aitavad mõõta strateegiline eesmärgi 2 saavutamise edukust.

Näitaja	2020	2025
Õpetajate arv ja õpetajate ametikohtade arv	Üldhariduskoolide õpetajate arv on tunduvalt suurem, kui ametikohtade arv, st suur osa õpetajatest töötab koolides osakoormusega	Õpetajate arv kattub valdavalt ametikohtade arvuga
Kvalifikatsioonile vastavus	Õpetajate vastavus haridusele esitatud nõuetele põhikoolis on Narvas 92,7%. (vrd Eestis 85,2%), lasteaedades 91,6% (vrd Eestis 86,9%)	Vähemalt 95% õpetajatest vastab haridusele esitatavatele nõuetele

Õpetajate vastavus riigikeele oskuse taseme nõuetele põhikoolis, %	Narva koolide põhikooliastmes 61,5% (vrd Estis 93,3%), lasteaedades on 48,2% (vrd Eestis 91,0%)	~75%
30-aastaste ja nooremate õpetajate osakaal põhihariduses ja lasteaedades	Koolides töötab kõige rohkem õpetajaid vanuses 50-59 aastat ja 40-49 aastat, ka lasteaedades on kõige rohkem õpetajaid vanuses 50-59 aastat ja 40-49 aastat	Õpetajate arv vanuserühmas < 30 on suurenenud vähemalt 2 korda

Tabel 19. Näitajad, mis aitavad mõõta strateegiline eesmärgi 3 saavutamise edukust.

Näitaja	2020	2025
Elukohajärgses koolis õppekoha kättesaadavus	Kõigile soovijatele on tagatud koht elukohajärgses koolis, kuid koolidel on võimalik vastu võtta kõik selles õppida soovivaid lapsi	On tagatud samasugused head valikuvõimalused
Laste arv ja õppekohtade arv lasteaedades	Õppekohtade arv ületab laste arvu	Õppekohtade arv vastab tegelikele vajadustele
Teistes kohalikes omavalitsustes registreeritud õpilaste arv Narva koolides	Teistes kohalikes omavalitsustes registreeritud õppijaid on Narva koolides kuni 25%	~25%
Narva koolide ja lasteaedade hoonete ja maa-alade seisukord	Kõigi Narva koolide ja lasteaedade hooned ja maa-alad vajavad päris suuri investeeringuid	Koolide ja lasteaedade hooned ja maa-alad vastavad kõigile ohutusnõuetele ja õppijate arenguvajadustele
Koolide turvalisus	Turvalisuse tagamiseks vajavad koolid professionaalseid turvatöötajaid	Igale koolile on tagatud professionaalne turvateenus

Arengukava elluviimisega seotud riskid ja võimalused nende riskide maandamisel

Põhilised riskid on seotud munitsipaalharidussüsteemi investeeringute teostamiseks vajaliku rahastamise mahu nappusega. Linna kasutada olevad rahalised vahendid ei suurene piisava tempoga, mistõttu ei suudeta vajalikke töid teostada järjepidevalt, süsteemselt ega soovitud ajavahemikul. Riskide teadvustamise ja maandamisega tegeletakse munitsipaalharidussüsteemi igapäevatöö erinevatel tasandil ja neid võetakse arvesse arengukava seirel.

Võimalikud lahendused riskide maandamiseks:

- normatiivse planeerimise tähtsuse suurendamine;
- teavitustöö, kommunikatiivse planeerimise laiendamine;
- arendajate ja elanike kaasamine tasakaalustatud lahenduste otsimisse ning eri mudelite rakendamine;
- arengufondidest ja riigi eelarvest projektidele lisaraha kaasamine.

Arengukava elluviimine

“Narva munitsipaalharidussüsteemi arengukava 2026” elluviimist koordineerib Kultuuriosakonna haridusteenistus. Arengukava strateegiliste eesmärkide saavutamiseks ja ülesannete elluviimiseks koostatakse iga aasta uueks õppeaastaks haridusteenistuses aastane tegevuskava. Tegevuskava tasandil panustavad arengukava elluviimisse kõik Kultuuriosakonna haridusvaldkonna allasutused, sh asutuste juhid, õpetajad ja õppijad, linnas tegutsevad aineühendused ja komisjonid, haridusvaldkonnaga seotud huvirühmad.